

GRAMMATIKA

SISUKORD

	Lk.
ARTIKKEL	
Umbmäärane artikkel A/AN	60
Määrav artikkel THE	60
ASESÕNA	
Isikulised asesõnad	62
Omastavad asesõnad	62
SOME, ANY ja NO ning nende liitvormid	62
MANY ja MUCH; FEW ja LITTLE	64
NIMISÕNA	
Nimisõnade mitmus	65
Nimisõnade omastav kääne	66
OMADUSSÕNA kesk- ja ülivõrre	67
TEGUSÕNA	
Tegusõna BE pööramine (olevik)	69
Tegusõna BE pööramine (minevik)	70
HAVE GOT pööramine	71
Üldolevik	73
Üldminevik	
Jaatav lause - reeglipärased tegusõnad	74
Jaatav lause - ebareeglipärased tegusõnad	75
Eitav ja küsiv lause	77
USED TO	78

	Lk.
Üldtulevik	78
Kestev olevik	80
Kestev minevik	82
Täisminevik	83
Käskiv kõneviis	85
Tingimuslaused	85
CAN / COULD	86
MAY	88
MUST	89
SHOULD	90
HAVE TO	91
LIKE, LOVE, HATE	91
WOULD LIKE	92
IT IS	92
THERE IS / ARE	92
EESSÕNA	
Ajamäärused: eessõnaga ja ilma eessõnata	93
Eessõnad kohamäärustes	94
ARVSÕNA	
Põhiarvsõnad	95
Järgarvsõnad	95

ARTIKKEL

Inglise keeles on 2 artiklit:

- 1) umbmäärane artikkel - **A** või **AN**
- 2) määrav artikkel - **THE**

► **Umbmäärane artikkel - A / AN**

Esemete või olendite esmamainimisel kasutatakse tavaliselt artiklit **A** või **AN**.

A kasutatakse kaashäälikuga algava sõna ees.

AN kasutatakse reeglina siis, kui sõna algab täishäälikuga või kui hääldus algab täishäälikuga:

an apple (üks) õun
 an MP (= Member of Parliament) (üks) parlamendiliige

Kuna umbmäärane artikkel on tekkinud sõnast **ONE** (üks), saab seda kasutada ainult ainuses oleva loendatava nimisõna ees.

Give me **an** apple. Anna mulle (**üks**) õun. (õun - loendatav sõna)

Aga:

I like tea. Mulle meeldib tee. (tee - loendamatu sõna)

► **Määrav artikkel - THE**

Rääkides kuulajale teadaolevatest asjadest või olenditest, kasutatakse nimisõna ees artiklit **THE**, mis tähendab 'see' või 'need':

Give me **the** apple. Anna mulle **see** (ainus) õun (mis siin/ seal on).

Artiklit **THE** kasutatakse ka teatud väljendites, mis tuleb lihtsalt pähe õppida:

go to **the** country maal käima, maale minema
 in **the** morning hommikul

Võrdle:

Is there **a** hotel near here?

The hotel was very nice.

Kas siin lähedal on hotelli?

*See hotel (kus me peatusime)
oli väga kena.*

This is **a** nice picture.

Can you show me **the** picture?

See on (üks) ilus pilt.

Palun näita mulle seda pilti.

I often listen to music.

The film wasn't very good
but I liked **the** music.

Ma kuulan sageli muusikat.

*(See) film (mida me nägime) ei
olnud eriti hea, aga (see) muusika
(mis seal filmis oli) meeldis mulle.*

I like dogs.

I like **the** dogs.

Mulle meeldivad (kõik) koerad.

*Mulle meeldivad need koerad
(kes siin on).*

ASESÕNA

► Isikulised asesõnad

Alusekääne (kes / mis?)		Sihitisekääne (keda / mida? kellele / millele?)	
I	<i>mina</i>	me	<i>mind, minule</i>
you	<i>sina</i>	you	<i>sind, sinule</i>
he	<i>tema (M)</i>	him	<i>teda, temale</i>
she	<i>tema (N)</i>	her	<i>teda, temale</i>
it	<i>see</i>	it	<i>seda, sellele</i>
we	<i>meie</i>	us	<i>meid, meile</i>
you	<i>teie</i>	you	<i>teid, teile</i>
they	<i>nemad</i>	them	<i>neid, neile</i>

► Omastavad asesõnad

kelle / mille oma?			
my		<i>minu</i>	
your		<i>sinu</i>	
his		<i>tema (M)</i>	
her		<i>tema (N)</i>	
its	books	<i>selle</i>	<i>raamatud</i>
our		<i>meie</i>	
your		<i>teie</i>	
their		<i>nende</i>	

► SOME, ANY ja NO ning nende liitvormid

Sõnu SOME ja ANY kasutatakse tavaliselt siis, kui räägitakse ebamäärasest või teadmata hulgast esemetest, olenditest vms:

Võrdle:

Have you got **any** animals?

Kas sul loomi on?

Do you like animals?

Kas sulle meeldivad loomad? (kõik loomad)

I've got **some** new jazz records. *Mul on mõned uued plaadid.*
 She's got big eyes. *Tal on suured silmad.*

SOME, SOMETHING, SOMEBODY

some (mõni, mõned)	}	kasutatakse valdavalt <u>jaatavates lausetes</u>
something (mingi, miski)		
somebody (keegi)		

Jaatavad laused:

Here are **some** apples for you. *Siin on sulle mõned õunad.*
 I want **something** to eat. *Ma tahan midagi süüa.*
Somebody called you. *Keegi helistas sulle.*

Kui küsimus sisaldab palvet või pakkumist, kasutatakse ka asesõna **SOME**.

Could you lend me **some** money? *Kas sa saaksid mulle natuke raha laenata?*
 Would you like **some** coffee? *Kas te sooviksite kohvi?*

ANY, ANYTHING, ANYBODY

any (mõni, mõned)	}	kasutatakse valdavalt <u>eitavates ja küsilause</u>
anything (mingi, miski)		
anybody (keegi)		

Eitavad laused:

We haven't got **any** coffee. *Meil ei ole kohvi.*
 I don't want **anything** to eat. *Ma ei taha midagi süüa.*
 There isn't **anybody** in the room. *Seal toas pole kedagi.*

Küsilauseid:

Have you got **any** sisters? *Kas sul õdesid on?*
 Can you get you **anything**? *Kas ma toon sulle midagi?*
 Can you see **anybody**? *Kas sa näed kedagi?*

NO, NOTHING, NOBODY

no (mitte ükski)
 nothing (mitte miski)
 nobody (mitte keegi) } kasutatakse eitavates lausetes ilma sõnata **NOT**

They've got **no** grandchildren.

Neil ei ole lapselapsi.

It cost almost **nothing**.

See ei maksnud peaaegu mitte midagi

Nobody knows us here.

Siin ei tunne meid keegi.

► **MANY ja MUCH; FEW ja LITTLE**

MANY (palju) ning **FEW** (vähe) - kasutatakse loendatavate nimisõnadega
MUCH (palju) ning **LITTLE** (vähe) - kasutatakse loendamatu
 nimisõnadega.

MANY + loendatav sõna	MUCH + loendamatu sõna
Did you buy many books ? <i>Kas sa ostsid palju raamatuid?</i>	Did you buy much food ? <i>Kas sa ostsid palju toitu?</i>
I haven't got many friends . <i>Mul ei ole palju sõpru.</i>	I haven't got much money . <i>Mul ei ole palju raha.</i>
I made few mistakes . <i>Ma tegin vähe vigu.</i>	It takes very little time . <i>See võtab väga vähe aega.</i>

MUCH - kasutatakse eitavates ja küsilausetes. Jaatavas lauses kasutatakse selle asemel **A LOT OF**, mida võib kasutada kõigis lausetüüpides:

I drink **a lot of** coffee.

Ma joon palju kohvi.

I don't drink **much / a lot of** coffee.

Me ei joo palju kohvi.

Do you drink **much / a lot of** coffee?

Kas sa jood palju kohvi?

MANY - võib kasutada kõigis lausetüüpides:

I have got **many / a lot of** friends.

Mul on palju sõpru.

I haven't got **many / a lot of** friends.

Mul ei ole palju sõpru.

Have you got **many / a lot of** friends?

Kas sul on palju sõpru?

MUCH ja A LOT ilma nimisõnata:

- Do you watch TV?

- *Kas sa vaatad televiisorit?*

- Yes, **a lot**. / No, not **much**.

- *Jah, palju. / Ei, mitte (eriti) palju.*

NIMISÕNA

► Nimisõnade mitmus

Mitmuse moodustamiseks lisatakse reeglina nimisõnale lõpp **-s**:

girl - girls

tüdruk - tüdrukud

Järgnevatel juhtudel lisatakse nimisõnale mitmuse moodustamiseks **-es**:

1) kui nimisõna lõpus on **-s, -sh, -ch, -x**

bus - buses

buss - bussid

church - churches

kirik - kirikud

2) mõnelele **o**-ga lõpevatele nimisõnadele:

potato - potatoes

kartul - kartulid

tomato - tomatoes

tomat - tomatid

Mõnedes nimisõnades toimuvad tähe muutused mitmuse lõpu lisamisel:

3) **kaashäälik + -y** muutub **-ies**.

city - cities

linn - linnad

4) **-f(e)** muutub **-ves**.

half - halves

pool - pooled

life - lives

elu - elud

Mõnedel nimisõnadel moodustatakse mitmus **ebareeglipäraselt**, näiteks:

man - men

mees - mehed

tooth - teeth

hammas - hambad

► **Nimisõnade omastav kääne**

Inglise keeles on kaks käänat: üldkääne ja omastav kääne. Teisi käändeid väljendatakse eessõnadega. Üldkääne on käändelõputa. Omastav kääne moodustatakse üldiselt **-s** (ülakoma + s) abil. Sõnadele, mille lõpus on juba **-s**, lisatakse ainult ülakoma.

Reeglipärase mitmusega sõnad

	ainsus	mitmus
Üldkääne	girl - <i>tüdruk</i>	girls - <i>tüdrukud</i>
Omastav kääne	girl's - <i>tüdruku</i>	girls' - <i>tüdrukute</i>

Ebareeglipärase mitmusega sõnad

	ainsus	mitmus
Üldkääne	man - <i>mees</i>	men - <i>mehed</i>
Omastav kääne	man's - <i>mehe</i>	men's - <i>meeste</i>

OMADUSSÕNA kesk- ja ülivõrre

Omadussõnade võrdlusastmete moodustamiseks on 2 viisi:

- 1) **-ER** (keskvõrre) ja **-EST** (ülivõrre) lisamisel omadussõna lõppu, mida kasutatakse:

1-silbiliste omadussõnade puhul	cheap <i>odav</i>	cheaper <i>odavam</i>	cheapest <i>kõige odavam</i>
2-silbiliste omadussõnade puhul, mille lõpus on -y , kusjuures -y muutub -i	easy <i>kerge</i>	easier <i>kergem</i>	easiest <i>kõige kergem</i>

- 2) **MORE** (keskvõrre) ja **MOST** (ülivõrre) lisamisel omadussõna ette, mida kasutatakse:

ülejääänud omadussõnade puhul	interesting <i>huvitav</i>	more interesting <i>huvitavam</i>	most interesting <i>kõige huvitavam</i>
-------------------------------	-------------------------------	---	---

- 3) **Erandid:**

good <i>hea</i>	better <i>hästi</i>	best <i>kõige paremini</i>
well <i>hästi</i>	better <i>paremini</i>	best <i>kõige paremini</i>
bad <i>halb</i>	worse <i>halvem</i>	worst <i>kõige halvem</i>
much <i>palju</i>	more <i>rohkem</i>	most <i>kõige rohkem</i>
many <i>palju</i>	more <i>rohkem</i>	most <i>kõige rohkem</i>
little <i>vähe</i>	less <i>vähem</i>	least <i>kõige vähem</i>

Ülivõrdes oleva omadussõna ees on reeglina määrav artikkel **THE**.

It was **the** hottest day of the year. *See oli aasta kõige palavam päev.*

Asjade, olendite jms võrdlemisel kasutatakse sageli sõna **THAN** (kui):

Mary is younger **than** Kate. *Mary on noorem kui Kate.*

TEGUSÓNA

► Tegusóna BE pööramine (olevik)

Jaatav lause

Lühivormid

I	am	I'm
he		he's
she	is	she's
it		it's
we		we're
you	are	you're
they		they're

<i>mina</i>	<i>olen</i>
<i>tema (M)</i>	
<i>tema (N)</i>	<i>on</i>
<i>see</i>	
<i>meie</i>	<i>oleme</i>
<i>sina oled / teie olete</i>	
<i>nemad</i>	<i>on</i>

Eitav lause

I	am not	
he		
she	is not	(isn't)
it		
we		
you	are not	(aren't)
they		

<i>mina</i>	<i>ei ole</i>
<i>tema (M)</i>	
<i>tema (N)</i>	<i>ei ole</i>
<i>see</i>	
<i>meie</i>	
<i>sina / teie</i>	<i>ei ole</i>
<i>nemad</i>	

Küsimis lause

Am	I?
	he?
Is	she?
	it?
	we?
Are	you?
	they?

<i>Kas</i>	<i>mina</i>	<i>olen?</i>
	<i>tema (M)</i>	
<i>Kas</i>	<i>tema (N)</i>	<i>on?</i>
	<i>see</i>	
	<i>meie</i>	<i>oleme?</i>
<i>Kas</i>	<i>sina/teie</i>	<i>oled / olete?</i>
	<i>nemad</i>	<i>on?</i>

Lühivastused

Yes,	I	am.
	he she it	is.
	we you they	are.

No,	I	am not.
	he she it	isn't.
	we you they	aren't.

► Tegusõna BE pööramine (minevik)

Jaatav lause

I	
he she it	was
we you they	were

<i>mina</i>	<i>olin</i>
<i>tema (M)</i>	
<i>tema (N)</i>	<i>oli</i>
<i>see</i>	
<i>meie</i>	<i>olime</i>
<i>sina / teie</i>	<i>olid / olite</i>
<i>nemad</i>	<i>olid</i>

Eitav lause

I	
he she it	was not (wasn't)
we you they	were not (weren't)

<i>mina</i>	
<i>tema (M)</i>	
<i>tema (N)</i>	
<i>see</i>	<i>ei olnud</i>
<i>meie</i>	
<i>sina / teie</i>	
<i>nemad</i>	

Küsimis lause

Was	I?
	he?
	she?
	it?
Were	we?
	you?
	they?

	<i>mina</i>	<i>olin?</i>
	<i>tema (M)</i>	<i>oli?</i>
<i>Kas</i>	<i>tema (N)</i>	<i>oli?</i>
	<i>see</i>	<i>oli?</i>
	<i>meie</i>	<i>olime?</i>
<i>Kas</i>	<i>sina / teie</i>	<i>olid / olite?</i>
	<i>nemad</i>	<i>olid?</i>

Lühivastused

Yes,	I	was.
	he	
	she	was.
	it	
	we	were.
	you	
	they	
	they	

No,	I	wasn't.
	he	
	she	wasn't.
	it	
	we	weren't.
	you	
	they	
	they	

► HAVE GOT pööramine

Täheanduses *omama* võib kasutada sõna **HAVE** asemel fraasi **HAVE GOT**, mis on kõnekeelsem vorm.

Võrdle:

Do you have a daughter? Yes, I do.

Kas sul on tütar? Jah, on küll.

Have you got any money? Yes, I have.

Kas sul raha on? Jah, on küll.

He doesn't have a car.

Tal ei ole autot.

He hasn't got his own flat.

Tal ei ole oma korterit.

Jaatav lause

Lühivormid

I we you they	have got	I've we've you've they've	got
he she it	has got	he's she's it's	got

<i>minul</i>	
<i>meil</i>	
<i>sinul / teil</i>	
<i>nendel</i>	<i>on</i>
<i>temal (M)</i>	
<i>temal (N)</i>	
<i>sellel</i>	

Eitav lause

I we you they	have not got (haven't got)
he she it	has not got (hasn't got)

<i>minul</i>	
<i>meil</i>	
<i>sinul / teil</i>	
<i>nendel</i>	<i>ei ole</i>
<i>temal (M)</i>	
<i>temal (N)</i>	
<i>sellel</i>	

Küsi lause

Have	I we you they	got?
Has	he she it	

	<i>minul</i>	
	<i>meil</i>	
	<i>sinul / teil</i>	
<i>Kas</i>	<i>nendel</i>	<i>on?</i>
	<i>temal (M)</i>	
	<i>temal (N)</i>	
	<i>sellel</i>	

Lühivastused

Yes,	I we you they	have.
	he she it	has.

No,	I we you they	haven't.
	he she it	hasn't.

► Üldolevik

Üldolevik moodustatakse tegusõna algvormi abil. Ainsuse kolmandas pöördes ehk 'tema' vormis lisatakse tegusõna lõppu **-S** või **-ES**. Üldolevik väljendab harjumuspärast tegevust, seisundit, oskusi ja võimeid.

I **drink** coffee every morning.

He **doesn't live** in London.

Do they **speak** English?

Ma joon kohvi igal hommikul.

Ta ei ela Londonis.

Kas nad räägivad inglise keelt?

Jaatav lause

I we you they	work
he she it	works

<i>ma</i>	<i>töötan</i>
<i>me</i>	<i>töötame</i>
<i>sa / te</i>	<i>töötab / töötate</i>
<i>nad</i>	<i>töötavad</i>
<i>ta (M)</i>	
<i>ta (N)</i>	<i>töötab</i>
<i>see</i>	

Eitav lause

I we you they	do not (don't)	work
he she it	does not (doesn't)	

<i>ma</i>	
<i>me</i>	
<i>sa / te</i>	
<i>nad</i>	<i>ei tööta</i>
<i>ta (M)</i>	
<i>ta (N)</i>	
<i>see</i>	

Küsi lause

Do	I we you they	work?
Does	he she it	

<i>Kas</i>	<i>ma</i>	<i>töötan?</i>
	<i>me</i>	<i>töötame?</i>
	<i>sa / te</i>	<i>töötab / töötate?</i>
	<i>nad</i>	<i>töötavad?</i>
	<i>ta (M)</i>	
	<i>ta(N)</i>	<i>töötab?</i>
	<i>see</i>	

Lühivastused

Yes,	I we you they	do.
	he she it	does.

No,	I we you they	don't.
	he she it	doesn't.

► Üldminevik

Üldminevik väljendab tegevust, mis toimus teatud ajaperioodil, kuid on kõnemomendiks lõppenud. Tavaliselt kasutatakse üldminevikku lauses, milles täpsustatakse tegevuse toimumise aega.

I **saw** you in the bank yesterday.

Ma nägin sind eile pangas.

He **didn't call** me last night.

Ta ei helistanud mulle eile õhtul.

When **did** they **leave**?

Millal nad labkused?

Jaatav lause - reeglipärased tegusõnad

Tegusõnad võib inglise keeles jaotada kahte gruppi: reeglipärased ja ebareeglipärased.

Reeglipärase tegusõnade puhul moodustatakse üldminevik (teine põhivorm) **-ED** lisamisega tegusõna lõppu. Juhul kui tegusõna algvorm lõpeb **E**-ga, lisatakse ainult **-D**.

Jaatav lause

I he she it we you they	worked
---	---------------

<i>ma</i>	<i>töötasin</i>
<i>ta (M)</i>	<i>töötas</i>
<i>ta (N)</i>	<i>töötas</i>
<i>see</i>	<i>töötas</i>
<i>me</i>	<i>töötasime</i>
<i>sa / te</i>	<i>töötasid / töötasite</i>
<i>nad</i>	<i>töötasid</i>

Jaatav lause - ebareeglipäraseid tegusõnad

Ebareeglipäraseid tegusõnade üldminevik moodustatakse teise põhivormi abil, mis tuleb pähe õppida, sest nagu nimigi ütleb, pole see vorm reeglipärane.

Jaatav lause

I	wrote	<i>ma</i>	<i>kirjutasin</i>
he		<i>ta (M)</i>	<i>kirjutas</i>
she		<i>ta (N)</i>	<i>kirjutas</i>
it		<i>see</i>	<i>kirjutas</i>
we		<i>me</i>	<i>kirjutasime</i>
you		<i>sa / te</i>	<i>kirjutasid / kirjutasite</i>
they		<i>nad</i>	<i>kirjutasid</i>

Alljärgnevas tabelis on esindatud vaid kõige tähtsamate ebareeglipäraseid tegusõnade põhivormid.

Infinitiiv (I põhivorm)	Üldminevik (II põhivorm)	-nud, -tud kesksõna (III põhivorm)	Tõlge
bear	bore	born/borne	<i>taluma; sünnitama</i>
be	was/were	been	<i>olema</i>
become	became	become	<i>saama, muutuma</i>
break	broke	broken	<i>murdma, purustama</i>
buy	bought	bought	<i>ostma</i>
catch	caught	caught	<i>(kinni) püüdma</i>
come	came	come	<i>tulema</i>
cost	cost	cost	<i>maksma</i>
cut	cut	cut	<i>lõikama</i>
deal	dealt	dealt	<i>tegelema; kauplema</i>
do	did	done	<i>tege ma</i>
draw	drew	drawn	<i>joonistama, tõmbama</i>
drink	drank	drunk	<i>jooma</i>

drive	drove	driven	<i>sõitma, juhtima</i>
eat	ate	eaten	<i>sööma</i>
find	found	found	<i>leidma</i>
freeze	froze	frozen	<i>külmuma, külmetama</i>
get	got	got	<i>saama</i>
give	gave	given	<i>andma</i>
go	went	gone	<i>minema</i>
have	had	had	<i>omama</i>
hear	heard	heard	<i>kuulma</i>
hit	hit	hit	<i>lööma, tabama</i>
hold	held	held	<i>hoidma, pidama</i>
keep	kept	kept	<i>pidama, hoidma</i>
know	knew	known	<i>teadma</i>
leave	left	left	<i>lahkuma</i>
lose	lost	lost	<i>kaotama</i>
make	made	made	<i>tegema</i>
meet	met	met	<i>kohtuma</i>
pay	paid	paid	<i>tasuma</i>
put	put	put	<i>asetama</i>
read	read [red]	read [red]	<i>lugema</i>
rise	rose	risen	<i>tõusma, kerkima</i>
say	said	said	<i>ütleva</i>
run	ran	run	<i>jooksma</i>
see	saw	seen	<i>nägema</i>
sell	sold	sold	<i>müüma</i>
send	sent	sent	<i>saatma</i>
sit	sat	sat	<i>istuma</i>
speak	spoke	spoken	<i>rääkima</i>
spend	spent	spent	<i>veetma; kulutama</i>
stand	stood	stood	<i>seisma</i>

steal	stole	stolen	<i>varastama</i>
take	took	taken	<i>võtma</i>
teach	taught	taught	<i>õpetama</i>
tell	told	told	<i>rääkima</i>
think	thought	thought	<i>mõtlemä</i>
understand	understood	understood	<i>mõistma</i>
wear	wore	worn	<i>kandma</i>
win	won	won	<i>võitma</i>
write	wrote	written	<i>kirjutama</i>

Eitav lause ja küsiv lause

Reeglipäraste ja ebareeglipäraste tegusõnade eitavad ja küsilauseid moodustatakse sarnaselt, st. abitegusõna **DID** ja tegusõna algvormi abil.

Eitav lause

I he she it we you they	did not (didn't)	work
---	-----------------------------	-------------

<i>ma</i> <i>ta (M)</i> <i>ta (N)</i> <i>see</i> <i>me</i> <i>sa / te</i> <i>nad</i>	<i>ei töötanud</i>
--	--------------------

Küsiv lause

Did	I he she it we you they	work?
------------	---	--------------

<i>Kas</i>	<i>ma</i> <i>ta (M)</i> <i>ta (N)</i> <i>see</i> <i>me</i> <i>sa / te</i> <i>nad</i>	<i>töötasin?</i> <i>töötas?</i> <i>töötas?</i> <i>töötas?</i> <i>töötasime?</i> <i>töötasid / töötasite?</i> <i>töötasid?</i>
------------	--	---

Lühivastused

Yes,	I he she it we you they	did.
------	---	-------------

No,	I he she it we you they	didn't.
-----	---	----------------

► USED TO

Fraasi **USED TO** kasutatakse rääkides mineviku harjumustest või seisunditest, mida enam ei tehta.

Bob **used to** smoke.

Bob kunagi suitsetas.

I **used to** call my parents every day.

Mul oli kombeks helistada vanematele iga päev.

They **used to** live in a flat.

Vanasti elasid nad korteris.

► Üldtulevik

Üldtulevik moodustatakse abitegusõna **WILL** ja tegusõna algvormi abil. Üldtulevik väljendab reeglina kõnemoemendil tehtud otsust või kavatsust.

I think I'll **take** it.

Ma arvan, et ma võtan selle.

I'll **see** you next week.

Kohtume järgmisel nädalal.

We **won't be** in Leeds before 10.

Me ei jõua Leeds'i enne 10.

Jaatav lause

I		
he		
she		
it	will	come
we		
you		
they		

<i>ma</i>	<i>tulen</i>
<i>ta (M)</i>	<i>tuleb</i>
<i>ta (N)</i>	<i>tuleb</i>
<i>see</i>	<i>tuleb</i>
<i>me</i>	<i>tuleme</i>
<i>sa / te</i>	<i>tuled / tulete</i>
<i>nad</i>	<i>tulevad</i>

Eitav lause

I		
he		
she		
it	will not	come
we	(won't)	
you		
they		

<i>ma</i>	
<i>ta (M)</i>	
<i>ta (N)</i>	
<i>see</i>	<i>ei tule</i>
<i>me</i>	
<i>sa / te</i>	
<i>nad</i>	

Küsiiv lause

	I	
	he	
	she	
Will	it	come?
	we	
	you	
	they	

	<i>ma</i>	<i>tulen?</i>
	<i>ta (M)</i>	<i>tuleb?</i>
	<i>ta (N)</i>	<i>tuleb?</i>
<i>Kas</i>	<i>see</i>	<i>tuleb?</i>
	<i>me</i>	<i>tuleme?</i>
	<i>sa / te</i>	<i>tuled / tulete?</i>
	<i>nad</i>	<i>tulevad?</i>

Lühivastused

Yes,	I	will.
	he	
	she	
	it	
	we	
you		
they		

No,	I	won't.
	he	
	she	
	it	
	we	
you		
they		

► Kestev olevik

Kestev olevik moodustatakse sõnade **AM, IS** ja **ARE** ning tegusõna **-ING** vormi abil.

Kestev olevik väljendab lõpetamata tegevust, mis toimub käesoleval hetkel või jooksva ajaperioodil (näiteks käesoleval nädalal, kuul või aastal). Kestvat olevikku kasutatakse ka rääkides lähituleviku kokkulepetest.

What **are** you **doing**?

Mida sa teed praegu?

She **is writing** a new novel.

Ta kirjutab uut romaani.

I **am not meeting** Peeter tomorrow.

Ma ei kohtu homme Peetriga.

Jaatav lause

I	am	working
he	is	
she		
it		
we	are	
you		
they		

<i>ma</i>	<i>töötan</i>
<i>ta (M)</i>	<i>töötab</i>
<i>ta (N)</i>	
<i>see</i>	<i>töötame</i> <i>töötad / töötate</i> <i>töötavad</i>
<i>me</i>	
<i>sa / te</i>	
<i>nad</i>	

Eitav lause

I	am not (aren't)	working
he she it	is not (isn't)	
we you they	are not (aren't)	

<i>ma</i>	
<i>ta (M)</i>	
<i>ta (N)</i>	
<i>see</i>	<i>ei tööta</i>
<i>me</i>	
<i>sa / te</i>	
<i>nad</i>	

Küsi lause

Am	I	working?
Is	he she it	
Are	we you they	

<i>Kas</i>	<i>ma</i>	<i>töötan?</i>
	<i>ta (M)</i> <i>ta (N)</i>	<i>töötab?</i>
	<i>see</i>	
	<i>me</i>	<i>töötame?</i>
	<i>sa / te</i>	<i>töötad? / töötate?</i>
	<i>nad</i>	<i>töötavad?</i>

Lühivastused

Yes,	I	am.
	he she it	is.
	we you they	are.

No,	I	am not.
	he she it	isn't.
	we you they	aren't.

► Kestev minevik

Kestev minevik moodustatakse **WAS** ja **WERE** ning tegusõna **-ING** vormi abil. Kestev minevik väljendab tegevust, mis oli pooleli teatud momendil või perioodil minevikus. Tegevuse aeg selgub kontekstist või on piiritletud aega täpselt tähistava ajamäärusega (nt. *then, at 3 o'clock*, jne).

What **were** you **doing** yesterday at 7?

Mida sa eile kell 7 tegid?

I **was living** in Berlin when the war began.

Ma elasin Berliinis, kui sõda algas.

Jaatav lause

I he she it	was	working
we you they	were	

<i>ma</i>	<i>töötasin</i>
<i>ta (M)</i>	<i>töötas</i>
<i>ta (N)</i>	
<i>see</i>	<i>töötasime</i>
<i>me</i>	
<i>sa / te</i>	
<i>nad</i>	<i>töötasid</i>

Eitav lause

I he she it	was not (wasn't)	working
we you they	were not (weren't)	

<i>ma</i>	<i>ei töötanud</i>
<i>ta (M)</i>	
<i>ta (N)</i>	
<i>see</i>	
<i>me</i>	
<i>sa / te</i>	
<i>nad</i>	

Küsi lause

Was	I	working?
	he	
	she	
Were	it	working?
	we	
	you	
	they	

Kas	<i>ma</i>	<i>töötasin?</i>
	<i>ta (M)</i>	<i>töötas?</i>
	<i>ta (N)</i>	
	<i>see</i>	
	<i>me</i>	<i>töötasime?</i>
	<i>sa / te</i>	<i>töötasid? / töötasite?</i>
<i>nad</i>	<i>töötasid?</i>	

Lühivastused

Yes,	I	was.
	he	
	she	were.
	it	
	we	
	you	
	they	

No,	I	wasn't.
	he	
	she	weren't.
	it	
	we	
	you	
	they	

► Täisminevik

Täisminevik moodustatakse sõna **HAVE** (*tema*-vormis **HAS**) ning tegusõna 3. põhivormi abil. Täisminevik väljendab lõpetatud tegevust, mille toimumise täpset aega lauses ei mainita. Samuti võib see väljendada mineviku tegevust, mis võib veel korduda.

Have you **seen** him Paul today?
 She **has been** to China twice.
 He **has worked** here since 1989.
 I **haven't finished** it yet.

Kas sa Pauli oled täna näinud?
Ta on kaks korda Hiinas käinud.
Ta on töötanud siin alates 1989. aastast.
Ma ei ole seda veel lõpetanud.

Jaatav lause

I we have you they	worked / written
he she has it	

<i>ma</i>	<i>olen</i>	<i>töötanud / kirjutanud</i>
<i>me</i>	<i>oleme</i>	
<i>sa / te</i>	<i>oled / olete</i>	
<i>nad</i>	<i>on</i>	
<i>ta (M)</i>	<i>on</i>	
<i>ta (N)</i>		
<i>see</i>		

Eitav lause

I we have not you (haven't) they	worked
he she has not it (hasn't)	

<i>ma</i>	<i>ei ole töötanud</i>
<i>me</i>	
<i>sa / te</i>	
<i>nad</i>	
<i>ta (M)</i>	
<i>ta (N)</i>	
<i>see</i>	

Küsiiv lause

Have	I we you they	worked?
Has	he she it	

<i>Kas</i>	<i>ma</i>	<i>olen</i>	<i>töötanud?</i>	
	<i>me</i>	<i>oleme</i>		
	<i>sa / te</i>	<i>oled / olete</i>		
	<i>nad</i>	<i>on</i>		
	<i>ta (M)</i>	<i>on</i>		
	<i>ta (N)</i>			
	<i>see</i>			

Lühivastused

Yes,	I we you they	have.
	he she it	has.

No,	I we you they	haven't.
	he she it	hasn't.

► Käskiv kõneviis

Käskiva kõneviisi jaatav vorm langeb inglise keeles ühte tegusõna esimese põhivormiga. Sama vormi tarvitatakse nii ainsuses kui ka mitmuses.

Help me!

Aita (Aidake) mind!

Call Ann!

Kutsu (Kutsuge) Ann!

Eitus moodustatakse **DO NOT (DON'T)** abil.

Do not leave the classroom!

Ära (Äрге) lahkuge klassist!

Don't leave the classroom!

► Tingimuslaused

Tingimuslaused koosnevad pealausest ja kõrvallausest, mis algab sidesõnaga **IF**.

- 1) Tingimuslause 1. tüüp väljendab tingimust, mille teostamine on täiesti võimalik ja tulemus reaalne. **IF**-lausepooles kasutatakse tavaliselt tegusõna üldolevikus ning teises lausepooles üldtulevikus.

If we don't hurry, we'll be late.

Kui me ei kiirusta, jääme me hiljaks.

If it starts raining, I won't go out.

Kui sadama hakkab, ei lähe ma välja.

- 2) Tingimuslause 2. tüüp väljendab oletust ja selle võimalikku tulemust. **IF**- lausepooles kasutatakse reeglina tegusõna üldminevikus ning teises lausepooles sõna **WOULD** ning tegusõna algvormi.

If I won a million, I **would buy** a house.

Kui ma võidaksin miljoni, ostaksin ma maja.

I **d be** very unhappy **if** they **didn't come** to my party.

Ma oleksin väga õnnetu, kui nad ei tuleks mu peole.

► CAN / COULD

Modaalverb **CAN** (minevikus **COULD**) väljendab :

1) oskust, võimet

I **can play** the piano.

Ma oskan klaverit mängida.

They **cannot speak** English.

Nad ei oska (rääkida) inglise keelt.

2) luba, palvet

Can you open the door?

Palun tee uks lahti.

Can I take your umbrella?

Kas ma võin su vihmavarju võtta?

Mineviku vormi **COULD** tarvitatakse ka tuleviku kohta. Sel juhul väljendab ta tingivat kõneviisi ning esineb tähenduses 'võiksin', 'võiksid', 'saaksin', 'saaksid', jne.

Could I see it?

Kas ma saaksin seda näha?

Jaatav lause

I		
he		
she		
it	can	come
we		
you		
they		

<i>ma</i>	<i>saan</i>	
<i>ta (M)</i>	<i>saab</i>	
<i>ta (N)</i>	<i>saab</i>	
<i>see</i>	<i>saab</i>	<i>tulla</i>
<i>me</i>	<i>saame</i>	
<i>sa / te</i>	<i>saad / saate</i>	
<i>nad</i>	<i>saavad</i>	

Eitav lause

I	cannot (can't)	come
he		
she		
it		
we		
you		
they		

<i>ma</i>	<i>ei saa tulla</i>
<i>ta (M)</i>	
<i>ta (N)</i>	
<i>see</i>	
<i>me</i>	
<i>sa / te</i>	
<i>nad</i>	

Küsiiv lause

Can	I	come?
	he	
	she	
	it	
	we	
	you	
they		

<i>Kas</i>	<i>ma</i>	<i>saan</i>	<i>tulla?</i>
	<i>ta (M)</i>	<i>saab</i>	
	<i>ta (N)</i>	<i>saab</i>	
	<i>see</i>	<i>saab</i>	
	<i>me</i>	<i>saame</i>	
	<i>sa / te</i>	<i>saad / saate</i>	
	<i>nad</i>	<i>saavad</i>	

Lühivastused

Yes,	I	can.
	he	
	she	
	it	
	we	
	you	
they		

No,	I	can't.
	he	
	she	
	it	
	we	
	you	
they		

► MAY

MAY väljendab võimalikkust, oletust või luba nii oleviku kui tuleviku kohta.

I **may be** late.

She **may not be** at home.

May I **smoke** here?

Ma võin hiljaks jääda.

Ta võib mitte kodus olla.

Kas ma võin siin suitsetada?

Jaatav lause

I		
he		
she		
it	may	come
we		
you		
they		

<i>ma</i>	<i>võin</i>	
<i>ta (M)</i>	<i>võib</i>	
<i>ta (N)</i>	<i>võib</i>	
<i>see</i>	<i>võib</i>	<i>tulla</i>
<i>me</i>	<i>võime</i>	
<i>sa / te</i>	<i>võid / võite</i>	
<i>nad</i>	<i>võivad</i>	

Eitav lause

I		
he		
she		
it	may not	come
we	(mayn't)	
you		
they		

<i>ma</i>		
<i>ta (M)</i>		
<i>ta (N)</i>		
<i>see</i>	<i>ei või</i>	<i>tulla</i>
<i>me</i>		
<i>sa / te</i>		
<i>nad</i>		

Küsi lause

	I	
	he	
	she	
May	it	come?
	we	
	you	
	they	

	<i>ma</i>	<i>võin</i>	
	<i>ta (M)</i>	<i>võib</i>	
	<i>ta (N)</i>	<i>võib</i>	
<i>Kas</i>	<i>see</i>	<i>võib</i>	<i>tulla?</i>
	<i>me</i>	<i>võime</i>	
	<i>sa / te</i>	<i>võid / võite</i>	
	<i>nad</i>	<i>võivad</i>	

Lühivastused

Yes,	I he she it we you they	may.
------	---	-------------

No,	I he she it we you they	mayn't.
-----	---	----------------

► MUST

MUST väljendab kohustust, sündi või vajadust kõneleja seisukohast lähtudes.

I **must get** up at 6.

You **must stop** smoking.

Ma pean kell 6 üles tõusma.

Sa pead suitsetamise maha jätma.

Jaatav lause

I he she it we you they	must	come
---	-------------	-------------

<i>ma</i>	<i>pean</i>	
<i>ta (M)</i>	<i>peab</i>	
<i>ta (N)</i>	<i>peab</i>	
<i>see</i>	<i>peab</i>	<i>tulema</i>
<i>me</i>	<i>peame</i>	
<i>sa / te</i>	<i>pead / peate</i>	
<i>nad</i>	<i>peavad</i>	

Eitav lause

MUST NOT väljendab keeldu.

You **mustn't be** late.

You **mustn't park** your car here.

Sa ei tohi hiljaks jääda.

Te ei tohi oma autot siia parkida.

I		
he		
she		
it	must not (mustn't)	come
we		
you		
they		

<i>ma</i>	
<i>ta (M)</i>	
<i>ta (N)</i>	
<i>see</i>	<i>ei tobi tulla.</i>
<i>me</i>	
<i>sa / te</i>	
<i>nad</i>	

► SHOULD

SHOULD väljendab kohustust, nõuannet, arvamust ja soovitusi.

You **should drive** more carefully.

You **shouldn't worry** so much.

Should I call him?

Sa peaksid ettevaatlikumalt sõitma.

Sa ei tohiks nii palju muretseda.

Kas ma peaksin talle helistama?

Jaatav lause

I		
he		
she		
it	should	come
we		
you		
they		

<i>ma</i>	<i>peaksin</i>	
<i>ta (M)</i>	<i>peaks</i>	
<i>ta (N)</i>	<i>peaks</i>	
<i>see</i>	<i>peaks</i>	<i>tulema</i>
<i>me</i>	<i>peaksime</i>	
<i>sa / te</i>	<i>peaksid / peaksite</i>	
<i>nad</i>	<i>peaksid</i>	

Eitav lause

I		
he		
she		
it	should not (shouldn't)	come
we		
you		
they		

<i>ma</i>		
<i>ta (M)</i>		
<i>ta (N)</i>		
<i>see</i>	<i>ei tohiks tulla.</i>	
<i>me</i>		<i>ei peaks tulema.</i>
<i>sa / te</i>		
<i>nad</i>		

► HAVE TO

HAVE TO on tähenduselt sarnane sõnale **MUST**, väljendades kohustust, sundi või vajadust. Enamasti kasutatakse **HAVE TO** näitamaks, et kohustus või sund tuleneb mitte kõnelejast endast, vaid välistest asjaoludest.

Võrdle:

I **must** eat something.

Ma pean midagi sööma.

I'm hungry.

Ma olen näljane.

I **have to** finish the report tonight. *Ma pean ettekande täna õhtul lõpetama.*

My boss wants to see it tomorrow. *Mu ülemus tahab seda homme näha.*

Fraasi **HAVE TO** kasutatakse nagu tavalist tegusõna: olevikus moodustatakse küsimus ja eitussõna **DO** (*tema*-vormis **DOES**) ja minevikus **DID** abil.

Do I **have to** sign it?

Kas ma pean sellele alla kirjutama?

They **don't have to** take their shoes off.

Nad ei pea kingi jalast võtma.

Does she **have to** pay a fine?

Kas ta peab trahvi maksma?

Why **did** you **have to** go to hospital?

Miks sa haiglasse pidid minema?

He **didn't have to** get up so early.

Ta ei pidanud nii vara tõusma.

► LIKE, LOVE, HATE

Tegusõnadele **LIKE, LOVE ja HATE** järgnev tegusõna on reeglina **ING**-lõpuga.

I	like	dancing.
---	-------------	----------

We	love	singing.
----	-------------	----------

They	hate	skiing.
------	-------------	---------

<i>Mulle</i>	<i>meeldib</i>	<i>tantsida.</i>
--------------	----------------	------------------

<i>Meile</i>	<i>meeldib väga</i>	<i>laulda.</i>
--------------	---------------------	----------------

<i>Nad</i>	<i>vihkavad</i>	<i>suusatamist.</i>
------------	-----------------	---------------------

Tegusõnadele **LIKE, LOVE ja HATE** järgnev asesõna on sihitisekäändes:

I love her.

Ma armastan teda.

▶ **WOULD LIKE**

WOULD LIKE ('D LIKE) tähendab 'sooviksin' / 'tahaksin', 'sooviksid' / 'tahaksid', jne.

I **would like** to try it on. *Ma sooviksin seda selga proovida.*

Would you like to see it? *Kas te soovite seda näha?*

▶ **IT IS**

Kui lauses puudub tegija või tõlgitav alus, alustatakse lauset asesõnaga **IT**. Selliseid lauseid nimetatakse umbisikulisteks lauseteks ja neid kasutatakse rääkides näiteks ilmast, aastaegadest, nädalapäevadest, kellaajast jms.

It's winter.

On talv.

It's cold.

On külm.

It's Friday.

On reede.

It's afternoon.

On pärastlõuna.

It's snowing.

Sjab lund.

It's three o'clock.

Kell on kolm.

▶ **THERE IS / ARE**

Konstruksioon **THERE IS** (ainsus) / **ARE** (mitmus) väljendab olemasolu. Kui lause on minevikus, kasutatakse **IS** ja **ARE** asemel vastavalt **WAS** ja **WERE**.

There is a picture on the wall.

Seinal on pilt.

There are several people in the queue.

Järjekorras on mitu inimest.

There was something strange about him.

Temas oli midagi imelikku.

There were many books on the shelves.

Riulitel oli palju raamatuid.

EESSÕNA

► Ajamäärused: eessõnaga ja ilma eessõnata

Eesti keeles moodustatakse käändeid käändelõppude abil. Inglise keeles moodustatakse enamik käändeid (v.a. omastav) eessõnade abil. Kolm kõige levinumat eessõna ajamäärustes on : AT, ON, IN,

Eessõna	Kasutus	Näited	Tõlge
AT	Kellaajad	at 5 o'clock	<i>kell 5</i>
	Kindlad väljendid	at noon at the weekend at the moment at the age of 5	<i>keskpäeval nädalavahetusel hetkel, praegu 5-aastaselt</i>
ON	Nädalapäevad	on Saturday	<i>laupäeval</i>
	Kuupäevad	on 10 October	<i>10. oktoobril</i>
IN	Päevaosad	in the morning in the afternoon in the evening	<i>hommikul pärastlõunal õhtul</i>
	Aga:	at night	<i>öösel</i>
	Kuud	in March	<i>märtsis</i>
	Aastaajad	in spring	<i>kevel</i>
	Aastaarvud	in 1945	<i>1945. aastal</i>
Sajandid	in the 19th century	<i>19. sajandil</i>	

Sõnade **LAST**, **NEXT**, **THIS** ja **EVERY** ees eessõna reeglina ei kasutata.

last week	<i>eelmisel nädalal</i>
last night	<i>eile õhtul</i>
next Tuesday	<i>järgmisel teisipäeval</i>
this morning	<i>täna hommikul</i>
this year	<i>sel aastal</i>
every day	<i>iga päev</i>

► Eessõnad kohamäärustes

Eessõna	Tähendus	Näited	Tõlge
IN	sees	in Estonia in the room in the street	<i>Eestis</i> <i>toas</i> <i>tänaval</i>
AT	juures, lähedal, sees	at the window at John's place at home at work at school	<i>akna juures</i> <i>Johni juures</i> <i>kodus</i> <i>tööl, töö juures</i> <i>koolis</i>
	kohtade puhul, kus toimub organiseeritud sündmus või üritus:	at a concert at a party at the cinema	<i>kontserdil</i> <i>peol</i> <i>kinos</i>
	Kohtade puhul, kus oodatakse transporti:	at the bus stop at the airport	<i>bussipeatuses</i> <i>lennujaamas</i>
ON	peal peale	on the table on the bus	<i>laual</i> <i>bussi peal</i>
UNDER	all	under the tree	<i>puu all</i>
OVER	üle	over the fence	<i>üle aia</i>
THROUGH	läbi	through the park	<i>läbi pargi</i>
OPPOSITE	vastas	opposite the hotel	<i>hotelli vastas</i>
IN FRONT OF	ees	in front of the house	<i>maja ees</i>
BEHIND	taga	behind the restaurant	<i>restorani taga</i>
NEXT TO	kõrval	next to me	<i>minu kõrval</i>
NEAR	lähedal	near the bank	<i>panga lähedal</i>

ARVSÕNA

► Põhiarvsõnad

Põhiarvsõnad on sõnad, mis märgivad hulka ja vastavad küsimusele *mitu? kui palju?*

Arvsõnad 13-st kuni 19-ni moodustatakse sufiksi **-TEEN** liitmisega esimese kümne hulka kuuluvate lihtarvsõnade tüvele. Kümnelisi tähistavad arvsõnad moodustatakse sufiksi **-TY** lisamisega vastava lihtarvsõna tüvele. Mõnikord võib aga tüves esineda ka muudatusi.

► Järgarvsõnad

Järgarvsõnad vastavad küsimusele *mitmes?* Nimisõna, mida laiendab järgarvsõna tarvitatakse harilikult määrava artikliga **THE**:

January is **the** first month of the year. *Jaanuar on aasta esimene kuu.*

Põhiarvsõnad**Järgarvsõnad**

0	zero		
1	one	1st	first
2	two	2nd	second
3	three	3rd	third
4	four	4th	fourth
5	five	5th	fifth
6	six	6th	sixth
7	seven	7th	seventh
8	eight	8th	eighth
9	nine	9th	ninth
10	ten	10th	tenth
11	eleven	11th	eleventh
12	twelve	12th	twelfth

13	thirteen	13th	thirteenth
14	fourteen	14th	fourteenth
15	fifteen	15th	fifteenth
16	sixteen	16th	sixteenth
17	seventeen	17th	seventeenth
18	eighteen	18th	eighteenth
19	nineteen	19th	nineteenth
20	twenty	20th	twentieth
21	twenty-one	21st	twenty-first
22	twenty-two	22nd	twenty-second
23	twenty-three	23rd	twenty-third
24	twenty-four	24th	twenty-fourth
30	thirty	30th	thirtieth
40	forty	40th	fortieth
50	fifty	50th	fiftieth
60	sixty	60th	sixtieth
70	seventy	70th	seventieth
80	eighty	80th	eightieth
90	ninety	90th	ninetieth
100	a hundred	100th	hundredth
1000	a thousand	1000th	thousandth